

CEBRIYECİLERİN DEDIĞİ GİBİ OLSA

Cebriyecilerin iddia ettiği gibi, insan bütün işlerinde kaderin mahkûmu olsa ve cüz'î iradesinin bir hükmü olmasa, o takdirde **kitapların indirilmesi ve peygamberlerin gönderilmesi** hikmetsiz ve manasız olur.

Diğer taraftan, bu itikada göre, Kur'ân-ı Kerîm'deki emir ve yasaklar da abesiyete, manasızlığa inkılâb eder. Meselâ, namaz kılan bir kimsenin bu fiilinde cüz'î iradesinin hiçbir hissesi yoksa ve o insan namazı bir cebir altında kılıyorsa, o takdirde Cenâb-ı Hakk'ın namaz kılan kullarını Kur'an-ı Kerim'de methetmesi -hâşâ- abes olur. Bu medih, bir sultanın bir çocuğa gücü yetmeyeceği bir işi emrettikten sonra, onu hiç işe katmadan söz konusu işi bizzat yapıp, sonra da başarısı için onu tebrik etmesine benzer. Aynı hâl Kur'ân-ı Kerîm'deki yasaklar için de söz konusudur. Cenâb-ı Hakk'ın bazı fiilleri yasaklaması ve bunları işleyenleri cezalandıracağını bildirmesi, o sultanın misaldeki çocuğu bir işten men ettiği halde, o işi ona zorla yaptırıp, daha sonra cezalandırmasına benzer.

Cebriyecilerin yanlış görüşlerine göre, Cenâb-ı Hakk'ın emir ve yasakları, elleri ve ayakları bağlanarak denize atılan bir adama, **“Kendini boğulmaktan kurtar ve ıslanmadan sahile çık.”** demek gibi olur. Sanki Kadir-i Zülcelâl kullarının cüz'î iradelerini cebir ile bağlamış, onları hâdiselerin dağlar gibi dalgaları içerisine atarak boğulmamalarını emretmiş ve boğulmaya mecbur olan bu insanları ahirette ebedî bir cehennemle tehdit etmiştir.